

Notat etter gytegroppregistrering i Stjørdalselva (2019)

Viser til avtale og tilskudd til kartlegging av gytegroper i Stjørdalselva i 2019. Dette notatet er etter mal fra tidligere rapportering for tilsvarende undersøkelser etter 2006 (NTNU Vitenskapsmuseet).

Gytegroppregistreringer ble gjennomført i perioden 12.-15. november 2019. Ved tidligere undersøkelser er undersøkelsene blitt gjennomført i samme tidsrom, men også tidligere eller senere på året enn det som var tilfellet i 2019. Gitt at forholdene ligger til rette er det ønskelig å gjennomføre registreringene noe tidligere. Samtidig presiseres det at slike undersøkelser må nødvendigvis finne sted etter gyteperioden i Stjørdalselva. Vær, temperatur og vannføring er også helt avgjørende for gode registreringer. Overgangen oktober/november var usedvanlig kald i 2019 og perioden før oppstart var preget av lave temperaturer helt ned til minus 15 grader.

Det var optimale forhold for registrering med klart til lettskyet vær, temperaturer rundt 0 grader og vannføring ved samløp Funna rundt 15 m³/s. Lave temperaturer og ingen nedbør medførte liten avrenning og relativt klart vann også fra sidevassdragene. Tatt i betraktning at det var sent på året, var daglengde god med rundt 6 timer tilfredsstillende lys. Været i kombinasjon med liten overflateavrenning til vassdragene ga gode siktforhold i Stjørdalselva. Det var lavere temperatur og 5-7 minusgrader siste dag, noe som medførte sarrdannelse på enkelte strykpartier mellom samløp Sona og samløp Forra. Dette vurderes som ingen vesentlig påvirkning på antall registrerte gytegroper samlet. Tidligere år er siktforholdene rapportert noe dårligere i nedre del mellom samløp Sona og samløp Forra, det var ingen vesentlig forskjell i 2019.

Det ble benyttet samme metodikk som tidligere etter 2006 der to båtlag tok hver sin side av elva til midtpartiet og registrerte gytegroper visuelt. Konturene på en del groper vil alltid kunne være vanskelig å se godt, og ofte må mannskapet ut av båtene for å sjekke og kjenne etter om det er ny og løs oppgravd grus eller gamle groper. Under rådende forhold var det ikke nødvendig å ta i bruk vannkikkert i 2019. Alle observerte groper ble registrert med GPS. Registreringene ble deretter overført til digitale kart og data oppsummert. Totalt ble det registrert 287 gytegroper i 2019 mot 1127, 197 og 327 i henholdsvis 2018, 2017 og 2016.

Selv med gode forhold vil antallet groper som registreres være minimumstall, men så lenge gropene registreres omtrent til samme tid hvert år og på relativt lav og lik vannføring forventes det at registreringene i grove trekk er sammenlignbare mellom år. Registreringene viser også gropenes plassering i elva mellom år. 67,9 % av gropene ble registrert i Meråker kommune, flest oppstrøms samløp Gudå. Detaljkart med plassering av gytegroper registrert i Stjørdalselva i 2019 følger under.

Med hilsen

Bjørn B. Skei
Vannområdekoordinator Stjørdalsvassdraget
Meråker og Stjørdal kommuner

Mobil: +47 482 50 150 | e-post: bjoske@stjordal.kommune.no

